

A sacerdote ipso. Aliqui notant quod illa in tabernaculo reponi debet donec purificetur. Berengo (*n. 102*).

269. *Quid notandum circa Viatici repetitionem?* Si infirmus prorsus convaluerit, et postea in novum mortis periculum inciderit; tunc certe nova Viatici administratio sub praecepto caderet. Si vero melius quidem se senserit, sed in substantia eadem infirmitas perduraverit, tunc ad Viaticum iterum recipiendum ille non tenebitur (Baruff. *n. 26*); nisi forte longo tempore (v. g. duobus mensibus) dicta melioratio perduraverit. Si tamen, obligatione non subsistente, iterum communicare desideraret, parochus teneretur ei satisfacere, si discrete peteret, inspectis circumstantiis; aliud enim est si infirmus in ipsa domo parochiali, aliud si in civitate, et aliud si ruri in domo ab Ecclesia valde dissita esset; non enim expediret ut populus, v. g. quotidie, ad talem finem advocaretur. Communio autem horis matutinis ei ieiuno administrari deberet sub formula *Corpus Domini nostri* etc.; nisi forte iterum videretur brevi moriturus. Cf. *Praxis* (*Ed. III. Vol. III. n. 1032*).

270. *Quid si moribundus sacrilege communicasset, aut post Communionem in peccatum mortale reincidisset?* Quamvis in peccatum mortale reincidisset, ad Viaticum iterum sumendum non teneretur, sed sufficeret ut confiteretur. Si vero sacrilege communicasset, in rigore iterum communicare deberet (*Viva prop. XIV. Alex. VII n. 11*); sed in praxi ab hac obligatione facile excusaretur propter difficultates, et speciatim propter admirationem quae in familia et in populo oriretur.

271. *Quid si periculum grave mortis vicinae non ex infirmitate proveniret, sed ex alia causa; v. g. operatione chirurgica, praelio, navigatione, naufragio, itinere valde periculoso, partu, persecutione, aut si miles contra latrones ire deberet; maxime vero si quis ad mortem iam damnatus fuisset?* Certe in his casibus consilium est quod SS.ma Eucharistia sumatur. Imo theologi de hoc strictam

obligationem passim imponunt. Attamen dispensationem a ieiunio ad solos damnatos ad mortem restringere videntur. Cf. Lugo (*De Euch. XVI. 47*), Baruffaldi (*h. t. 34-44*), Berengo (*n. 112*), Bened. XIV (*De Sacr. Miss. III. xx. 6*), Gousset (*II. 227*). Ego de praedicta obligatione rigorosa, saltem sic absolute generali atque adeo extensa, valde dubito. Cf. *Praxis* (*Ed. III. Vol. III. n. 1035*).

272. *Teneturne parochus tempore pestis, praeter sacramentum poenitentiae, Viaticum quoque administrare?* Affirmative; et sententia contraria (etsi communis inter recentiores) est certe falsa, ut patet ex responso S. Sedis (apud Bened. XIV *De Syn. XIII. xix. 10*). Excipe nisi ageretur de peste adeo terrificata, talesque urgerent circumstantiae, ut necessarium vel melius censi deberet a tali administratione abstinere; unde, approbantibus superioribus et sine ullo scandalo, iam omnes ab illa abstinerent. Circumstantiae huiusmodi essent 1° Si ad Viaticum administrandum alii sine absolute sacramentali (quae maioris necessitatis est) mori cogentur. 2° Si Eucharistia cum solemnitate prout de ritu deferri nequiret, eo quod qui deferant lumina, umbellam etc. non invenirentur. 3° Si magna adesset sacerdotum penuria, quorum vita nimis esset necessaria, nimisque revera propter accessum ad moribundos periclitaretur. Vide *Casus conscient. an. 1884* (*Cas. II*).

273. *Quid de modo et ritu in administratione huius Sacramenti tempore pestis?* Decisio spectabit ad Episcopum, qui (data necessitate) concedere poterit ut Sacramentum in mensula decenter parata apponatur, ex qua aegrotus (praesente sacerdote) suis manibus illud sumat et deglutiat. Concedere poterit quoque, ut sacerdos sacramentum cum aqua aut vino ope cochlearis infirmo porrigat. Cf. Bened. XIV (*De Syn. XIII. xix. 25*).

274. *Quid notandum si Communio ad sacerdotem infirmum deferatur?* Sacerdos cum stola alba collo ap-

pensa communicare debet; unde parochus in hunc finem praeter suam deferet secum aliam. Rit. (*Tit. XXIV. § XI*) et Baruff. (*h. t. n. 206*).

ARTICULUS II.

De Eucharistia administranda infirmis sed non ad modum viatici.

275. *Quid notandum circa communionem infirmorum ad satisfaciendum praecepto paschali?*

I. Parochus tenetur Eucharistiam illis deferre intra quindenam (Rituale). Ex consuetudine tamen (saltem apud nos) praeceptum istud intelligitur dumtaxat de aegrotis ex morbo chronico; non vero de aliis qui post quindenam ad paroeciam se conferre poterunt.

II. Si quis ad modum Viatici intra quindenam communicasset, ad iterum communicandum ratione praecepti paschalis (etsi mortis periculum evanisset) non teneretur. Gury (*Cas. consc. I. 453*), contra Baruff. (*n. 29*).

III. Si infirmus ieiunus stare non posset, vide dicta (*n. 191*).

276. *Quid notandum circa infirmos communicandos ex mera devotione?*

I. Si infirmus desideret communicare ex mera devotione, parochus recusare non potest. (Rituale § 3°). Intellige si discrete petat, attento praecipue incommodo populi, qui SS. mum Sacramentum comitari solitus sit.

II. Imo parochus adhortabitur infirmum ut sacram communionem sumat etsi graviter non aegrotet, aut mortis periculum non immineat; maxime si festi alicuius celebritas id suadeat (Rituale *l. c.*). Intellige si inspectis circumstantiis monitum istud expediat, et speciatim si agatur de morbo chronico vel utcumque diuturno.

III. Ut infirmus ex mera devotione communicari, possit, secluso indulto apostolico debet esse ieiunus (iuxta dicta *n. 191*, et vide *Examen Vol. IV. n. 4441*).

CAPUT XII.

De Extrema Unctione.

Circa sacramentum istud agendum est 1. De obligatione et de ritu. 2. De subiecto. 3. De iterata administratione et nonnullis aliis advertentiis.

ARTICULUS I.

De obligatione, et ritu.

277. *An haec obligatio urgeat sub gravi, atque etiam tempore pestis?*

I. Quamvis forte infirmus excusari possit a mortali, si, secluso contemptu aut gravi scandalo aut speciali necessitate spiritali, Extremam Unctionem suscipere nolit: tamen a gravi peccato excusari nequit parochus, si infirmos absque hoc sacramento mori sinat, dum illud sive expresse sive interpretative desiderant.

II. Quae dixi (*n. 272*) de obligatione administrandi Viaticum tempore pestis, applicanda sunt etiam ad Extremam Unctionem.

278. *Quid notandum circa ritum?* Praeter notissima, notanda sunt sequentia:

I. Unctio pedum non est de essentia, sed solum de praecepto. Dantur tamen casus, in quibus decencia non solum quoad foeminas sed etiam quoad masculos, exigere potest ut haec unctio omittatur (Bened. XIV. *de Syn. VII. xviii*).

II. Etiam unctio renum est solum de praecepto, et quoad masculos dumtaxat, qui ex utroque latere ungi debent, si commode id fieri possit. (Rituale). Multi unctionem istam omittunt, adeo ut in quibusdam Dioecibus pene in desuetudinem abierit; sed S. R. C. (*14 Aug. 1858 n. 3075*) scribens ad quemdam Episcopum in cuius dioecesi eadem